

PRESSITEADE nr 50/24

Luxembourg, 21. märts 2024

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-61/22 | Landeshauptstadt Wiesbaden

Isikutunnistustele kahe sõrmejälje lisamise kohustus on kooskõlas põhiõigustega era- ja perekonnaelu puutumatusete ning isikuandmete kaitsele

Euroopa Kohus tunnistas siiski seda meedet ette nägeva määruse kehtetuks, kuna see võeti vastu valel õiguslikul alusel, ning jättis määruse tagajärjed kehtima hiljemalt 31. detsembrini 2026, et Euroopa seadusandja saaks võtta vastu uue määruse õigel õiguslikul alusel

Isikutunnistustele kahe sõrmejälje lisamise kohustus on kooskõlas põhiõigustega era- ja perekonnaelu puutumatusete ning isikuandmete kaitsele. See on põhjendatud eesmärkidega võidelda võltsitud isikutunnistuste valmistamise ja identideedivarguse vastu ning tagada kontrollisüsteemide koostalitlusvõime. Euroopa Kohus tunnistas siiski seda meedet ette nägeva määruse kehtetuks, kuna see võeti vastu valel õiguslikul alusel ja järelikult vale seadusandliku menetluse kohaselt. Raskete negatiivsete tagajärgede tõttu, mida määruse viivitamatu kehtetuks tunnistamine kaasa tooks, jättis Euroopa Kohus määruse tagajärjed kehtima hiljemalt 31. detsembrini 2026, kuni jõustub uus määrus.

Saksa kodanik vaidlustas Saksa kohtus Wiesbadeni linna keeldumise anda talle välja uus isikutunnistus, millele ei ole lisatud tema sõrmejälgi.

Saksa kohus palus Euroopa Kohtul kontrollida sellise liidu määruse kehtivust, millega on ette nähtud kohustus lisada isikutunnistuste andmekandjale kaks sõrmejälge¹.

Põhjaliku analüüsi tulemusel tõdes Euroopa Kohus, et **kohustus lisada kaks täielikku sõrmejälge isikutunnistuse andmekandjale kujutab endast** Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tagatud **põhiõiguste era- ja perekonnaelu puutumatusete ning isikuandmete kaitsele piirangut**.

Taoline lisamine on siiski õigustatud üldist huvi pakkuvate eesmärkidega võidelda võltsitud isikutunnistuste valmistamise ja identideedivarguse vastu ning tagada kontrollisüsteemide koostalitlusvõime. Sõrmejälgede lisamine on tegelikult nende eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik ega ole nende eesmärkide suhtes ebaproportsionaalne.

Kuivõrd kahe sõrmejälje lisamine võimaldab võidelda võltsitud isikutunnistuste valmistamise ja identideedivarguse vastu, aitab see täpsemalt kaasa nii asjaomaste isikute eraelu puutumatusete kui ka laiemalt võitlusele kuritegevuse ja terrorismi vastu. Lisaks lihtsustab see liidu kodanikel kasutada õigust Euroopa Liidus vabalt liikuda ja elada, võimaldades neil usaldusväärselt enda isikusamasust tõendada. Sõrmejälgede lisamisega taotletud eesmärkidel on seega eriline tähtsus mitte ainult liidu ja liikmesriikide, vaid ka liidu kodanike jaoks.

Näokujutise pelk lisamine on vähem tõhus isikusamasuse tuvastamise vahend kui sellele kujutisele lisaks kahe

sõrmejälje lisamine. Nimelt võivad vananemise, eluviisi, haiguse või kirurgilise sekkumise tõttu näo anatoomilised omadused muutuda.

Seevastu on kõnealune **määrus võetud vastu valel õiguslikul alusel**² ning järelkult vale seadusandliku menetluse kohaselt, milleks on tavamenetlus seadusandliku erimenetluse asemel, mis nõuab eelkõige nõukogu ühehäälsust.

Euroopa Kohus tunnistas määruse seetõttu kehtetuks.

Samas võiks **määruse viivitamatu kehtetuks tunnistamine tuua kaasa raskeid negatiivseid tagajärgi suurele hulgale liidu kodanikele ja turvalisusele** vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal. **Euroopa Kohus jättis seetõttu määruse tagajärjed kehtima kuni ajani, mil mõistliku aja jooksul ja hiljemalt 31. detsembril 2026 jõustub uus määrus**, mis põhineb õigel õiguslikul alusel.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriikide kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkuvõte, juhul kui see koostatakse](#), on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta [määrus \(EL\) 2019/1157](#) liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta.

² Nimelt võtsid Euroopa Parlament ja komisjon selle vastu ETL artikli 21 lõike 2 alusel, mis puudutab Euroopa kodaniku õigust vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil. Õige õiguslik alus on siiski ETL artikli 77 lõike 3 konkreetsem säte, mis käsitleb vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, täpsemalt piirikontrolli-, varjupaiga- ja sisserändepoliitikat. Viimati nimetatud sättes on ette nähtud seadusandlik erimenetlus, eelkõige nõukogu ühehäälsus.